

Daritev pozabljenim bogovom

Šestnajsti januar je svetovni dan religij. Proglasili so ga zato, da bi z njim opozorili na potrebo po sprejemanju vseh verstev ter razlik, ki jih ta nosijo v sebi, da bi tako utrli pot njihovega skupnega sožitja. Za dosego tega cilja pa je potrebno poznavanje vseh religij.

In ne samo to. Vse kulture se tako ali drugače vežejo na religijo. Šege, vraže, običaji, življenjske navade izhajajo iz starih, mogoče že pozabljenih verovanj in verskih obredov. Tudi umetnost je povezana z religijo. Če želimo spoznati kulturo naroda, moramo najprej spoznati njegova verstva.

Morda bi morali najprej spoznati religijo naših prednikov, del naše zgodovine in našo kulturo osvetliti še v tej luči. To ni apel k obujanju stare vere in ne zahteva ponovnega verovanja. Je zgolj opozorilo na to, da izgubljam pomemben in bogat del naše preteklosti.

Ko v šolah govorimo o Grkih in Rimljanih, njihovo religijo obravnavamo kot pomemben del njihove kulture in življenja. In kako temeljito to obravnavamo! Vsakdo zna naštet kopico starogrških in starorimskih bogov. Lepo in prav je, da poznamo tuje kulture in verstva.

Kaj pa naše? Šolski sistem je po principu "kar imajo drugi, je zmeraj najboljše" prav zgledno naučil slovenske državljane, kako in kaj je bilo z Egipčani, Grki, Rimljani ... Slovani pa so bili v osmem stoletju pokristjanjeni, prej pa so bili "samo" pogani.

Tako zakrivamo pisano paleto bogov, božanstev, čarobnih bitij in mitov, s pomočjo katerih so naši predniki živeli in preživeli. Prosili so jih za milost in naklonjenost in se zanje borili. Mi pa jih še povohamo ne. Koliko slovanskih bogov znamo naštet? Bore malo. In še manj znamo povedati kaj o njih.

Ponosni Perun (ali Gromovnik), bog strele in zaščitnik sklenjenih pogodb, Radogost, bog gostoljubja, po katerem so sloveli Slovani, Svarožič, sin Svaroga, vrhovnega boga, ki je ljudem prinesel sonce in svetlobo, Voloska, boginja domačih živali, Vodan, demon voda, in še mnogo, premnogo drugih veličastnih bitij, ki smo jih mačehovsko pahnili v pozabo. Njihov odblesk pa ostaja na primer v imenu rože perunike po bogu Perunu. Tudi Triglav ni le gora, temveč tudi bog.

Staroversko združenje Ajdi si že vrsto let prizadeva ljudem predstaviti pozabljeno staroslovansko mitologijo. 10. februarja 2009 je naredilo še korak naprej. V pismu, naslovljenem na Ministrstvo za šolstvo in šport, je opozorilo na pomanjkljivost šolskih programov.

Predlagali so, da bi staroslovanska mitologija našla svoje mesto v šolskih učilnicah in v znanju učencev in dijakov. A tudi to pismo je poniknilo v pozabo, oziroma kak pozabljen predal.

Svetovni dan religij je pravi čas, da se spomnimo vere naših daljnih prednikov in to brez strahu, saj je bogata in izvirna, ustvarjena po potrebah našega sveta, ki ostajajo prepleten z njo, četudi so niti neopazne.

ANJA AVDIČ BATISTA